

Kommunfullmäktige

Strategier för den långsiktiga utvecklingen av Fristad, Dalsjöfors, Viskafors och Sandared. (Budgetuppdrag 2020)

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta

Ärendet om Strategier för den långsiktiga utvecklingen av Fristad, Dalsjöfors, Viskafors och Sandared återremitteras för fortsatt beredning.

Kommunstyrelsen anser att innehållet i dokumentet inte är tillräckligt. Flera väsentliga frågor omnämns inte över huvud taget, medan andra saknar en tillräcklig fördjupning. Detta omfattar bland annat hur Borås Stad definierar en serviceort, vilka andra orter som har potential att bli en serviceort, vilka typer av serviceutbud som bör finnas i en serviceort, och hur den långsiktiga utvecklingen mellan Borås tätort och serviceorterna ska ske. Ska serviceorterna förtätas inom sina geografiska områden, eller ska tätort byggas mellan serviceort och Borås tätort?

Vidare tar inte dokumentet hänsyn till motordrivna fordons plats i den fysiska miljön i serviceorterna, och hur detta kan utvecklas.

Ett annat område som inte omnämns är vilka möjligheter Borås Stad ser för att kunna utveckla närvaron av kommunens verksamheter i områdena. Den fysiska miljön tryggas genom en ökad närvaro, vilket bland annat kan omhändertas genom att placera kommunala förvaltningar i serviceorterna. Detta bidrar även till arbetstillfällen i orten.

Dokumentet kan inte anses vara komplett i sin nuvarande form, varför frågan ska återremitteras för vidare beredning.

Sammanfattning

Strategier för den långsiktiga utvecklingen av Fristad, Dalsjöfors, Viskafors och Sandared är ett styrdokument som beskriver en önskvärd strategisk utveckling av kommunens fyra serviceorter med närområde. Dokumentet ska ligga till grund för framtida prioriteringar och utvecklingsarbete i serviceorterna och dess närområde.

Dokumentet är ett av flera styrdokument som konkretiserar översiktsplanen och ska ligga till grund för kommande planerings- och genomförandeinsatser.

Dokumentet är dock inte ett formellt tillägg till översiktsplanen utan ska ses som ett komplement.

Processen att ta fram strategierna har till stor del byggts på att hämta in kunskap från invånare i orterna. Samverkan har även skett med föreningar, invånare och andra lokalt engagerade som verkar i orterna samt berörda kommunala förvaltningar och bolag.

För att nå ambitionerna i strategin krävs en uthållig och bred samverkan och ett gemensamt långsiktigt arbete inom kommunorganisationen där många kompetenser involveras. Minst lika viktig är dialogen mellan Borås kommun och andra aktörer som på olika sätt jobbar för de fyra orternas utveckling. Dessa aktörer kan exempelvis vara ordsråd, vägsamfälligheter, fastighetsägare, myndigheter, näringsliv, föreningar samt invånare och andra aktörer som vill bidra till att utveckla orterna.

Ärendet i sin helhet

Strategier för den långsiktiga utvecklingen av Fristad, Dalsjöfors, Viskafors och Sandared är ett styrdokument som beskriver en önskvärd strategisk utveckling av kommunens fyra serviceorter med närområde. Dokumentet ska ligga till grund för framtida prioriteringar och utvecklingsarbete i serviceorterna och dess närområde.

Dokumentet är ett av flera styrdokument som konkretiserar översiktsplanen och ska ligga till grund för kommande planerings- och genomförandeinsatser. Dokumentet är dock inte ett formellt tillägg till översiktsplanen utan ska ses som ett komplement. Strategierna som presenteras i dokumentet är ett underlag för prioriteringar och tydliggör kommunens vilja att Borås ska utvecklas och växa enligt en flerkärnig struktur vilken utgörs av staden Borås samt de fyra orterna Fristad, Dalsjöfors, Viskafors och Sandared.

Dokumentet består av fyra delar. Den första delen är av generell karaktär och presenterar övergripande strategier, den andra delen är mer platsspecifik och innehåller fördjupningar i de fyra orterna, den tredje delen handlar om utveckling av mindre orter i serviceorternas omland och den fjärde delen handlar om fortsatt arbete och uppföljning. Dokumentet innehåller vägledning om markområden i serviceorterna som bedöms ha värden som är viktiga att ta hänsyn till och markområden som bedöms vara lämpliga att utreda vidare för ny bebyggelse eller annan typ av utveckling ur ett strategiskt perspektiv. För den långsiktiga utvecklingen av serviceorterna är många faktorer dock viktiga och därför innehåller dokumentet mer än markanvändningsfrågor.

Processen att ta fram dokumentet

Processen att ta fram strategierna har till stor del byggts på att hämta in kunskap från invånare i orterna. Samverkan har även skett med föreningar, invånare och andra lokalt engagerade som verkar i orterna samt berörda kommunala förvaltningar och bolag.

Arbetet med strategierna inleddes under våren 2020 med en uppstartsfas vilken bland annat utgjordes av platsbesök i orterna, genomgång av befintligt underlag och inledande avstämningar med olika förvaltningar. Redan från uppstart fanns en tydlig strävan efter att involvera invånarna i processen och i december samma år genomfördes en digital enkätundersökning där invånare hade möjlighet att tycka till om orternas nuläge och långsiktiga utveckling. Totalt inkom över 2000 svar i de fyra orterna. Under våren 2021 genomfördes sedan sex stycken workshops i de fyra orterna där deltagarna tillsammans arbetade vidare med resultatet från enkätundersökningarna. Vid de här tillfällena medverkade representanter från orterna, från mindre orter och från landsbygd i serviceorternas omland samt kommunala tjänstepersoner.

Därefter arbetades det fram ett förslag på utvecklingsstrategier utifrån resultatet från enkätundersökningarna, workshoparna samt översiktsplanen och andra befintliga styrdokument. En kort studie genomfördes även kring hur orternas centrum skulle kunna utvecklas. Under vintern 2021 genomfördes sedan en ny dialog med ordsråden och andra representanter från orterna där de fick möjlighet att titta igenom det material som arbetats fram och tillsammans ge förslag på ändringar. Under vintern 2021 genomfördes även ett internt ”öppet hus” där kommunala tjänstepersoner fick möjlighet att titta igenom materialet och lämna förslag på ändringar.

Dokumentet har varit på en formel remiss mellan den 30 maj och 30 september 2022. Det har under remissperioden även funnits möjlighet att lämna synpunkter via webben på framtidsbilderna och markanvändningskartorna för respektive ort. En film togs fram för att sprida enkäten som har spridits via webb, ordsråd och sociala medier. Hundratals kommentarer inkom men många var för detaljerade att hantera i strategierna, de har sammanställts och kommer att lämnas vidare till ordsråden, Tekniska förvaltningen, Miljöförvaltningen och Fritid- och folkhälsoförvaltningen.

Fortsatt arbete

För att nå ambitionerna i strategin krävs en uthållig och bred samverkan och ett gemensamt långsiktigt arbete inom kommunorganisationen där många kompetenser involveras. Minst lika viktig är dialogen mellan Borås kommun och andra aktörer som på olika sätt jobbar för de fyra orternas utveckling. Dessa aktörer kan exempelvis vara ordsråd, vägsamfälligheter, fastighetsägare, myndigheter, näringsliv, föreningar samt invånare och andra aktörer som vill bidra till att utveckla orterna.

Kommunstyrelsen anser att innehållet i dokumentet inte är tillräckligt. Flera väsentliga frågor omnämns inte över huvud taget, medan andra saknar en tillräcklig fördjupning. Detta omfattar bland annat hur Borås Stad definierar en serviceort, vilka andra orter som har potential att bli en serviceort, vilka typer av serviceutbud som bör finnas i en serviceort, och hur den långsiktiga utvecklingen mellan Borås tätort och serviceorterna ska ske. Ska serviceorterna

förtätas inom sina geografiska områden, eller ska tätort byggas mellan serviceort och Borås tätort?

Vidare tar inte dokumentet hänsyn till motordrivna fordons plats i den fysiska miljön i serviceorterna, och hur detta kan utvecklas.

Ett annat område som inte omnämns är vilka möjligheter Borås Stad ser för att kunna utveckla närvaron av kommunens verksamheter i områdena. Den fysiska miljön tryggas genom en ökad närvaro, vilket bland annat kan omhändertas genom att placera kommunala förvaltningar i serviceorterna. Detta bidrar även till arbetstillfällena i orten.

Dokumentet kan inte anses vara komplett i sin nuvarande form, varför frågan ska återremitteras för vidare beredning.

Beslutsunderlag

1. Strategier för den långsiktiga utvecklingen av Fristad, Dalsjöfors, Viskafors och Sandared, 20230426
2. Remissammanställning, 20230426

Kommunfullmäktiges beslut expedieras till

Arbetslivsnämnden

Fritids- och folkhälsonämnden

Förskolenämnden

Grundskolenämnden

Individ- och familjeomsorgsnämnden

Kulturnämnden

Lokalförsörjningsnämnden

Miljönämnden

Samhällsbyggnadsnämnden

Sociala omsorgsnämnden

Tekniska nämnden

Vård- och äldrenämnden

Borås Energi och Miljö

Borås Elnät AB

Fristadbostäder AB

AB Sandhultsbostäder

Toarpshus

Viskaforshem AB

Industribyggnader i Borås AB

Andreas Exner (SD)
Kommunalråd

Annette Persson Carlson (M)
Kommunalråd